

Не стань маріонеткою

Як розпізнати вербування та захистити себе

Практичний гід з цифрової безпеки для учнів

Твоя свобода — це твій вибір. Не дай нікому смикати за ниточки.

Що таке «пастка спецслужб»?

Це ситуація, коли хтось намагається використати **ТЕБЕ** або **ТВОЇ ДАНІ** для небезпечної чи незаконної діяльності.

- ▶ Це відбувається через обман, маніпуляції або тиск.
- ▶ Мета вербувальника — перетворити тебе на інструмент (передати заборонені речі, стати співучасником).
- ▶ Це загрожує твоїй свободі та репутації.

Хто ховається за маскою?

Вербувальником може бути не лише незнайомець.

- «Друг» у соцмережах
- Малознайомий дорослий
- Псевдоволонтер
- Навіть одноліток, який сам став жертвою

Часто такі люди прикидаються доброзичливими, але мають небезпечні наміри.

Механіка маніпуляції: Як затягують у гру

1. Перший контакт

Тобі пишуть компліменти, обіцяють подарунки чи гроші, щоб завоювати довіру.

2. «Маленька послуга»

Просять передати посилку, створити акаунт або зняти просте відео.

3. Пастка

Якщо погоджуєшся, вимоги стають небезпечнішими та незаконними. З'являється шантаж.

Як це виглядає в реальному житті

Сценарій 1: Кур'єр

Незнайомець пропонує «легку роботу» кур'єром. Умова: передати пакет і не ставити запитань про його зміст.

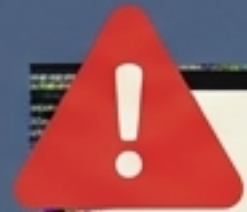
Сценарій 3: Шантаж

Просять надіслати особисті фото, а потім погрожують їх оприлюднити, вимагаючи послуг.

Сценарій 2: Дезінформація

Пропонують створити анонімний акаунт і писати коментарі під чужими постами.

Радар небезпеки: Сигнали у спілкуванні

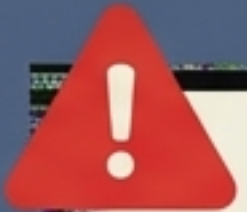
Надто швидка дружба

Людина нав'язується в друзі
МИТТЄВО.

Вимога таємності

«Тільки нікому не кажи» або
«Це наш секрет від батьків».

Інтрузивність

Настирливі питання про
родину, школу чи геолокацію.

Тиск

Маніпуляція через доброту
або підкуп.

Радар небезпеки: Підозрілі умови

Відмова від відеозв'язку

Вербувальник уникає показати обличчя наживо.

Обіцянки легких грошей

Пропозиції заробітку «без зусиль і ризиків».

Випробування довіри

Тебе штовхають на дії «щоб довести, що тобі можна довіряти».

Потайність

Вимога видаляти листування.

Чому це не гра? Реальні наслідки

Кримінал

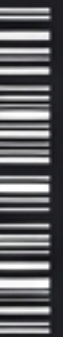
Участь у «доставках» чи «зйомках» може призвести до кримінальної відповідальності.

Психологічний терор

Вербувальник використовує жертву як «маріонетку», контролює дії, змушує мовчати погрозами.

Фізична небезпека

Ситуації можуть закінчитися насильством або травмами.

Твій щит: Цифрова гігієна

Бережи дані:

Не давай паролі та не розповідай адресу.

Перевірка:

Перевіряй ліцензії та посилання.

Приватність:

Використовуй налаштування конфіденційності у соцмережах.

Скепсис:

Пам'ятай, що не все в мережі є правдою.

Не вір на слово: Як перевіряти інформацію

- Шукай офіційні джерела.
- Перевірять факти на декількох сайтах.
- Не поширюй сумнівні пости (це може бути частиною ворожої гри).

«Перевірять факти перед тим, як вірити або ділитися.»

ПРОТОКОЛ ДІЙ

Якщо ти відчуваєєш загрозу

1

СТОП

Не вступай у діалог.
Припини спілкування.

2

СКРІНШОТ

Збережи докази
(повідомлення, профіль)
перед тим, як видаляти.

3

БЛОК

Зabloкуй акаунт і
поскаржся адміністрації
платформи.

4

РОЗГОЛОС

Розкажи дорослому
одразу.

Мовчання — зброя ворога

Вербувальник розраховує на твій страх. Він хоче, щоб ти залишився наодинці з проблемою.

Розповісти — це захищати себе. Чим раніше ти звернешся по допомогу, тим менше шансів у маніпулятора.

Якщо хтось намагається тебе використати — мовчати не можна.

Твої союзники: Куди звертатися

1.**Довірене коло**

Батьки, опікуни, вчитель або шкільний психолог.

2.**Екстрена допомога**

Поліція: 102 (якщо відчуваєш пряму загрозу).

Національна гаряча лінія: 0 800 500 225 (підтримка та консультації).

Чек-ліст ТВОЄЇ безпеки

Не довіряй сліпо незнайомцям та «раптовим друзям».

Захищай свої дані як цінну річ (паролі, адреси).

Перевіряй інформацію перед поширенням.

Завжди проси допомогу у дорослих при найменшій підозрі.

Ти маєш право на безпеку

Пам'ятай: твоя безпека і повага
до тебе – це твій пріоритет.

Будь обачним. Будь розумним. Будь вільним.